

4. Për programin trajnues të 10 hapave në pjesën II

Në vëllimin bazë të kësaj serie (doracak dhe libri i punës Bazat dhe arsyet) gjendet ky formulim vijues mbi sfidat dhe detyrat e mësuesve/eve të MGJP (Kap. 2 A.3):

«Veçanërisht është me rëndësi dhënia dhe trajtimi i të gjitha normave të pashkruara dhe pritjeve të cilat vlejné në vendin e migrimin, e për të cilat nuk janë të vetëdijshëm para së gjithash prindërit e emigruar nga familjet me më pak arsimim. Këtu numërohen, për shembull, rregullat e pashkruara por natyrisht të vlefshme për kohën e «saktë», kur duhet të shkojnë fëmijët e vegjël e të mëdhenj për të fjetur, çka duhet të hanë për mëngjes apo çka duhet të hanë tjetër, si praktikohet puna e detyrave të shtëpisë ose e vendit të mësimin në shtëpi etj. Për t'u informuar këtu për këto informacione dhe për t'i dhënë ato më tutje, është një nga detyrat e rëndësishme të mësuesve/eve të MGJP»

Për këto rregulla të pashkruara dhe për normat, problemi qëndron në atë se këto rregulla për 'vendast' (së paku për ata nga shtesa me arsim të lartë) janë aq të qarta dhe të vetëkuptueshme, saqë nuk përmenden pothuajse fare në mënyrë të hapur. Tashmë si mësues/e e MGJP ka nevojë për pak kohë, për t'i përmbledhur normat dhe pritjet më të rëndësishme; për prindërit ose fëmijët nga familjet me pak arsimim kjo është edhe më e vështirë. Programi inovativ i 10 hapave në pjesën II të kësaj broshure përpiket të ofrojë ndihmë në mënyrë shumë konkrete dhe praktike. Lexuesit dhe lexueset i udhëheq në parakushtet bazë për punë efektive dhe sukses në shkollë. Këtu numërohen, p.sh. rregullimi i një vendi të punës, qetësia, kohë të përcaktuara të punës, puna me plan etj. Për secilin hap gjenden sqarimet, këshillat dhe ushtrimet konkrete për zbatim. Përpunimi i programit (i përfshirë në 10–14 ditë) çon në ushtrimin dhe zotërimin e pashkruar të «rregullave të lojës», më të rëndësishme, të cilat shumë fëmijëve dhe të rinjve nga familjet më pak të privilegjuara në aspektin social dhe me më pak arsimim, nuk do t'u ishin kurrë të qarta.

Për përdorimin e programit trajnues 10 hapësh janë të mundshme skenare të ndryshme:

- Programi do të diskutohet me tërë klasën dhe përpunohet, për shembull, si një projekt i përbashkët «Ne e optimizojmë mësimin tonë». Për nxënësit/et e rinj hapat 5–10 duhet të thjeshtohen dhe të përshtaten.
- Programi do të përpunohet me një grup më të vogël nxënësish/esh të motivuar, të cilët natyrisht edhe i shkëmbejnë përvojat e tyre me të tjerët.
- Programi do të përpunohet me nxënës/e veç e veç, ose disa nxënës/e, të cilët janë të dobët në shkollë dhe përkrahen pak nga familja. Prindërit dhe, nëse është e mundur, edhe mësuesi i klasës, duhet domosdoshmërisht të jenë të përfshirë. Programi ka mbi të gjitha funksionin e një mase emergjence për ta shpëtuar karrierën e rrezikuar shkollore.

Pa mbështetjen e prindërve për ta përpunuar programin, për disa nxënës/e mund të jetë një mbingarkesë. Për t'i entuziazuar prindërit për këtë projekt, në kuadër të MGJP, është edhe më e rëndësishme ngase mësuesi i sheh nxënësit/et zakonisht vetëm një herë në javë. Çfarë mund të bëj mësimidhënësi i MGJP në aspektin e punës së suksesshme me programin 10-hapësh mund të përmbledhet si më poshtë:

1. T'i informojë prindërit për projektin «Përpunimi i një programi trajnues për mësim të suksesshëm» dhe për rregullat e pashkruara, por shumë relevante për suksesin shkollor. Kjo bëhet më së miri në kuadër të një mbledhjeje me prindër ose të diskutimeve prindërore. Si material mund të jepet (nëse është e nevojshme: në vend të saj) një fletë informacioni (shih më poshtë). Ideale do të ishte sigurisht një bashkërendim me mësuesit e klasës; që këta kanë interes për këtë program 10-hapësh, është shumë e mundshme.
2. Kopjimi i programit nga pjesa II e kësaj broshure; fletët të përmbledhen në një fletore dhe t'u jepen çdo fëmije.
3. Në dy (ndoshta tri) javë, gjatë të cilave nxënësit/et e përpunojnë programin, në MGJP të tematizohen përvojat përkatëse, problemet dhe sukseset, të jepet kohë për diskutime dhe shkëmbime e këshilla. Gjithashtu, të sigurohet një bisedë përfundimtare pas përpunimit të programit.

Modeli për një fletë informuese për prindërit

(i menduar si model po që mund të ndryshojë)

Të nderuar prindër

Ne dëshirojmë ta përpunojmë një program trajnimi për parakushtet e të mësuarit të suksesshëm. Këto parakushte janë me rëndësi të madhe për suksesin shkollor të fëmijës suaj. Ju si prindër do të duhej që fëmijës suaj t'i ndihmoni, gjithnjë kur është e mundur, për ta plotësuar këtë. Programi për parakushtet përfshin dhjetë hapa: fëmija juaj do ta marrë të kopjuar në formën e një fletoreje. Tek hapat bëhet fjalë për shembull, për të rregulluar një vend pune, për rëndësinë e kohës së përcaktuar të punës ose për të planifikuar punën. Çdo ditë si përfundim bëhet një ushtrim i vogël. Ky program do të duhej të jetë i përpunuar brenda 10–14 ditësh. Nëse ju e përkrahni fëmijën tuaj dhe interesoheni për punën e tij në këtë program, kjo natyrisht i ndihmon atij shumë për të pasur durim dhe për ta përpunuar vërtet programin. Përkrahja juaj ka nevojë për pak kohë, ajo kufizohet për secilin që ...

... të siguroheni, që fëmija juaj punon edhe më tutje dhe se e ka kuptuar hapin përkatës në program, si dhe detyrat e lidhura me to,

... pas punës në këtë hap të zhvillohet një bisedë e shkurtër për pikat vijuese: Si shkoj? A ishte gjithçka e qartë? Më trego ushtrimin ose detyrën, që e ke bërë për këtë hap! (Ndoshta fëmija juaj ka nevojë këtu edhe për pak ndihmë.)

Natyrisht unë do të merrem në mësim me programin, por që nuk mund ta zëvendësojë përkrahjen tuaj.

Unë ju falënderoj që tani për interesimin dhe ndihmën tuaj për përpunimin e kujdesshëm të programit 10-pikësh. Unë mund t'ju siguroj, se ju e jepni një ndihmesë të rëndësishme dhe të vlefshme për të mësuarit dhe për suksesin më të mirë shkollor të fëmijës suaj.

Me përshëndetje shoqërore

Udhëzime për literaturën

Endres, Wolfgang (2004): 111 starke Lerntipps. Sek 1. Weinheim/Basel: Beltz.

Endres, Wolfgang et al. (2008): So macht Lernen Spaß. Praktische Lerntipps für Schülerinnen und Schüler. Weinheim/Basel: Beltz.

Hinnen, Hanna (2007): Ich lerne lernen. Lernstrategien und Lerntechniken (3.–5. Klasse). Zürich: Lehrmittelverlag des Kantons Zürich.

Hinnen, Hanna (2009): Lernen kennen lernen. Lernstrategien und Lerntechniken (6.–9. Klasse). Zürich: Lehrmittelverlag des Kantons Zürich.

Keller, Gustav (2011): Lerntechniken von A–Z. Infos, Übungen, Tipps. Bern: Huber.

Kruse, Gerd; Maria Riss et al. (2010, 2012, 2013): Lesen – Das Training. Unter-, Mittel-, Oberstufe; je Teil 3: Lesestrategien. Bern: Schulverlag plus Mandl, Heinz; Helmut F. Friedrich (2006): Handbuch Lernstrategien. Göttingen: Hogrefe. Schader, Basil (2013): Mein schlaues Lernheft. Zürich: Orell Füssli Verlag. Steiner, Verena (2011): Lernpower. Effizienter, kompetenter und lustvoller lernen. München: Pendo.